

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 april 2019

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 17 mei 2006
betreffende de externe rechtspositie
van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf
en de aan het slachtoffer toegekende
rechten in het raam van de
strafuitvoeringsmodaliteiten tot
aanpassing van de procedure voor
de strafuitvoeringsrechter voor de
vrijheidsstraffen van drie jaar of minder**

AMENDEMENTEN

ingediend in plenaire vergadering

Zie:

Doc 54 3527/ (2018/2019):

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Van Cauter, de heer Calomne, de dames Becq, De Wit en Smeyers en de heren Goffin en Terwingen.
- 002 tot 004: Amendementen.
- 005: Advies van de Raad van State.
- 006: Amendementen.
- 007: Verslag van de eerste lezing.
- 008: Artikelen aangenomen in eerste lezing door de commissie.
- 009: Amendementen.
- 010: Verslag van de tweede lezing.
- 011: Tekst aangenomen in tweede lezing door de commissie.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 avril 2019

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 17 mai 2006
relative au statut juridique externe des
personnes condamnées à une peine privative
de liberté et aux droits reconnus à la victime
dans le cadre des modalités d'exécution de la
peine en vue d'adapter la procédure devant
le juge de l'application des peines en ce qui
concerne les peines privatives de liberté
de trois ans ou moins**

AMENDEMENTS

déposés en séance plénière

Voir:

Doc 54 3527/ (2018/2019):

- 001: Proposition de loi de Mme Van Cauter, M. Calomne, Mmes Becq, De Wit et Smeyers et MM. Goffin et Terwingen.
- 002 à 004: Amendements.
- 005: Avis du Conseil d'État.
- 006: Amendements.
- 007: Rapport de la première lecture.
- 008: Articles adoptés en première lecture par la commission.
- 009: Amendements.
- 010: Rapport de la deuxième lecture.
- 011: Texte adopté en deuxième lecture par la commission.

11390

Nr. 40 VAN DE HEER **BROTCORNE** EN MEVROUW **ONKELINX**

Art. 23

In het voorgestelde artikel 23, de woorden “en uiterlijk op 1 oktober 2020” vervangen door de woorden “en uiterlijk op 1 oktober 2021”.

N° 40 DE M. **BROTCORNE** ET MME **ONKELINX**

Art. 23

Dans l'article 23 proposé, remplacer les mots “et au plus tard le 1er octobre 2020” par les mots “et au plus tard le 1er octobre 2021”.

Christian BROTCORNE (cdH)
Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 41 VAN DE HEER **BROTCORNE** EN MEVROUW **ONKELINX**

Art. 26

In het voorgestelde artikel 26, de woorden “en uiterlijk op 1 oktober 2020” vervangen door de woorden “en uiterlijk op 1 oktober 2021”.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt de inwerkingtreding van de bij deze tekst in uitzicht gestelde wet uit te stellen tot een datum waarop na een hervorming van het Strafwetboek de strafmaat zal zijn gewijzigd, rekening houdend met de op handen zijnde ontbinding van de Wetgevende Kamers en de omvang van die hervorming.

De instelling van de strafuitvoeringsrechtbanken was een heel goede zaak. Indien die stap echter niet gepaard gaat met een diepgaande wijziging van de strafmaat, teneinde in het bijzonder de gevangenisstraffen van minder dan drie jaar drastisch te beperken, dreigt zulks heel ernstige gevolgen teweeg te brengen voor de overbevolking in de gevangenis, de veiligheid en 's lands begroting.

Uit de hoorzittingen is immers gebleken dat de onmogelijkheid om de gevangenisstraffen van minder dan drie jaar anders uit te voeren, zonder voorafgaande opsluiting van de veroordeelden gedurende meerdere maanden, dramatische gevolgen zal hebben voor de overbevolking in de gevangenis: jaarlijks zullen duizenden thans niet-opgesloten veroordeelden naar de gevangenis moeten. Die toename van de overbevolking zal de detentieomstandigheden nog verslechteren, terwijl die nu al onmenselijk zijn en er al toe hebben geleid dat ons land herhaaldelijk is veroordeeld door Belgische en internationale rechtscollèges.

Een ander gevolg is dat krachtens een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, een dwangsom van 300 000 euro per dag dat de achterstand niet is weggewerkt moet worden betaald – dat komt neer op 100 miljoen euro per jaar.

Bovendien zal de toepassing van de in uitzicht gestelde wet leiden tot de opsluiting van talrijke veroordeelden die feiten hebben begaan waarvan de ernst geen gevangenisstraf, noch een straf met uitstel rechtvaardigt, terwijl de wetenschappers het erover eens zijn dat mensen gevaarlijker

N° 41 DE M. **BROTCORNE** ET MME **ONKELINX**

Art. 26

Dans l'article 26 proposé, remplacer les mots “et au plus tard le 1er octobre 2020” par les mots “et au plus tard le 1er octobre 2021”

JUSTIFICATION

Le présent amendement vise à postposer l'entrée en vigueur de la proposition de loi à une date où une réforme du Code pénal modifiant l'échelle des peines aura pu être adoptée compte tenu de la prochaine dissolution des Chambres et de l'ampleur de cette réforme.

Autant la mise en place des juges d'application des peines doit être saluée, autant sa mise en place sans modification profonde de l'échelle des peines, afin en particulier de limiter drastiquement les peines de moins de trois ans, risque d'avoir des conséquences dramatiques tant sur la surpopulation carcérale que sur la sécurité et le budget de l'État.

En effet, comme l'ont montré les auditions, l'impossibilité de modaliser l'exécution des peines de prison inférieures à trois ans, sans enfermement préalable des condamnés pendant une période de plusieurs mois, va avoir des conséquences dramatiques en termes de surpopulation pénitentiaire puisque vont devoir être enfermés chaque année des milliers de condamnés qui aujourd'hui ne l'étaient pas. Cette augmentation de la surpopulation va entraîner une dégradation supplémentaire de conditions de détentions déjà inhumaines qui ont déjà valu à notre pays plusieurs condamnations par des juridictions belges et internationales.

Il en résultera également l'obligation de payer une astreinte de 300 000 euros par jour tant que persistera l'arriéré, soit plus de 100 000 000 d'euros par an en vertu d'un jugement du tribunal de première instance de Bruxelles.

De plus, l'application de la proposition de loi conduira à l'incarcération de nombreux condamnés ayant commis des faits d'une gravité qui ne justifie ni la prison ni le sursis, alors qu'il existe un consensus scientifique pour dire que la dangerosité des personnes sortant de prison est plus grande

uit de gevangenis komen dan ze erin gaan, vooral wanneer niet kon worden gewerkt aan hun reclassering. Aangezien het gaat om straffen van minder dan drie jaar, dreigt de in uitzicht gestelde wet minstens contraproductieve gevolgen te hebben voor de veiligheid.

Die maatregel dreigt de rechters ertoe te brengen om voor bepaalde feiten veroordelingen met uitstel in plaats van effectieve gevangenisstraffen op te leggen, terwijl voor die feiten thans aangepaste strafuitvoering wordt toegepast (zoals de strafuitvoering middels elektronische enkelband), waardoor een indruk van straffeloosheid wordt voorkomen.

Tot slot moet worden gevreesd dat de toepassing van de in uitzicht gestelde wet de werklast van de magistratuur, alsook van de hele strafrechtelijke en administratieve keten, aanzienlijk zal doen toenemen, terwijl de uitgetrokken middelen niet volstaan om dat op te vangen.

Er moet derhalve absoluut voor worden gezorgd dat de in uitzicht gestelde wet niet in werking kan treden vóór de in het Strafwetboek opgenomen strafmaat is hervormd, in het bijzonder met betrekking tot de misdrijven die aanleiding geven tot straffen van minder dan drie jaar, waarbij de gevangenisstraffen een veel beperktere rol moeten spelen en slechts moeten worden toegepast als laatste redmiddel.

Een jaar extra om die cruciale hervorming na een grondig debat te kunnen aannemen, lijkt een minimum.

que lorsqu'elles y sont entrées, surtout lorsqu'un travail de réinsertion n'a pu avoir lieu. S'agissant de peines de moins de trois ans, l'effet sur la sécurité de la proposition de loi risque d'être pour le moins contreproductif.

Cette mesure risque d'amener les juges, pour certains faits, à renoncer aux peines de prison fermes au profit de condamnations avec sursis, alors qu'actuellement, ces faits donnent lieu à l'application de modalités d'exécution de la peine qui évitent de donner un sentiment d'impunité, comme l'exécution de la peine au moyen du bracelet électronique.

Enfin, il est à craindre que l'application de la proposition de loi entraîne une surcharge considérable de la charge de travail de la magistrature et de toute la chaîne pénale et administrative sans que les moyens prévus suffisent à y faire face.

Il est dès lors impératif que la proposition de loi ne puisse entrer en vigueur avant que soit intervenue une réforme de l'échelle des peines prévues par le Code pénal, en particulier pour ce qui concerne les infractions donnant lieu à des peines inférieures à trois ans et pour lesquelles les peines de prison doivent jouer un rôle beaucoup plus marginal et n'intervenir que comme ultime remède.

L'ajout d'une année pour permettre l'adoption de cette réforme essentielle au terme d'un débat de fond paraît un minimum.

Christian BROTCORNE (cdH)
Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 42 VAN DE HEER **BROTCORNE** EN MEVROUW **ONKELINX**Art. 27 (*nieuw*)

In artikel 59, de woorden “Bij wijze van uitzondering kan de strafuitvoeringsrechter of de strafuitvoeringsrechtbank, waarbij een procedure tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit aanhangig is, een” **vervangen door de woorden** “*De strafuitvoeringsrechter bij wie of de strafuitvoeringsrechtbank waarbij een procedure tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit aanhangig is, kan een*”, **en de woorden** “op korte termijn” **en** “eenmaal” weglaten.

VERANTWOORDING

Zoals werd opgemerkt door de heer Jean-Pierre Buyle, voorzitter van AVOCATS.be, zouden die wijzigingen kunnen bewerkstelligen dat de door de strafuitvoeringsrechtbank bepaalde nadere uitvoeringsregels niet langer uitzonderlijk zijn en meermaals kunnen worden toegekend. Daardoor zouden tevens diverse dossiers kunnen worden gedeblokkeerd.

N° 42 DE M. **BROTCORNE** ET MME **ONKELINX**Art. 27 (*nouveau*)

A l'article 59, supprimer les mots “à titre exceptionnel”, **les mots** “à court terme” **et les mots** “une fois”.

JUSTIFICATION

Comme soulevé par le Président d'avocats.be, Jean-Pierre Buyle, cela permettrait d'enlever aux modalités décidées par le tribunal d'application des peines leur caractère exceptionnel et non-renouvelable. Cela permettrait également de débloquer une série de dossiers.

Christian BROTCORNE (cdH)
Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 43 VAN DE HEER **BROTCORNE** EN MEVROUW **ONKELINX**

Art. 3

Het bepaalde onder 1° weglaten.

VERANTWOORDING

Dit wetsvoorstel beoogt te bewerkstelligen dat de veroordeelde niet langer bij de strafuitvoeringsrechter beperkte detentie of elektronisch toezicht kan aanvragen vóór de afgifte van de gevangenisbrief, ongeacht de opgelegde straf van minder dan drie jaar. In dat verband luidt het vigerende artikel 23, § 1, van de wet van 17 mei 2006 immers als volgt:

“De beperkte detentie en het elektronisch toezicht kunnen worden toegekend aan de veroordeelde die:

1° zich, op zes maanden na, in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling, of

2° veroordeeld is tot één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbare gedeelte niet meer dan drie jaar bedraagt.

De veroordeelde dient bovendien te voldoen aan de voorwaarden die bepaald zijn bij artikel 28, § 1, of, in voorkomend geval, bij de artikelen 47, § 1, en 48.”.

Die voorwaarde is nochtans de enige die een exponentiële stijging van de overbevolking van de gevangenen kan voorkomen. Volgens de sprekers zullen door de inwerkingtreding van deze nieuwe maatregel 600 tot 800 extra plaatsen in de gevangenen moeten worden gecreëerd. De nieuwe maatregel staat daarenboven haaks op de strekking van de wet van 2006.

N° 43 DE M. **BROTCORNE** ET MME **ONKELINX**

Art. 3

Supprimer le 1°.

JUSTIFICATION

La proposition de loi vise à supprimer la possibilité de demander une détention limitée ou une surveillance électronique au JAP avant que ne soit délivré le billet d'écrou quelle que soit la peine de moins de 3 ans prononcée, l'article 23, § 1er, énonçait en effet que:

“La détention limitée et la surveillance électronique peuvent être accordées au condamné qui:

1° se trouve, à six mois près, dans les conditions de temps pour l'octroi d'une libération conditionnelle, ou

2° a été condamné à une ou à plusieurs peines privatives de liberté dont la partie exécutoire n'excède pas trois ans.

Le condamné doit en outre satisfaire aux conditions visées à l'article 28, § 1er, ou, le cas échéant, aux articles 47, § 1er, et 48.”

Ce n'est pourtant qu'à cette condition qu'on ne verra pas exploser la surpopulation carcérale! Les orateurs ont estimé nécessaire la création de 600 et 800 places supplémentaires en prison en vue de l'entrée en vigueur de cette nouvelle mesure qui n'est d'ailleurs pas dans la philosophie de la loi de 2006.

Christian BROTCORNE (cdH)
Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 44 VAN DE HEER **BROTCORNE** EN MEVROUW **ONKELINX**

Art. 3

Punt 2° weglaten.

VERANTWOORDING

Deze paragraaf strekt ertoe bij gevangenisstraffen van meer dan 18 maanden een verblijf in de gevangenis verplicht te stellen. Dat verplichte verblijf in de gevangenis tast het sociaal leven van de veroordeelden in onevenredig grote mate aan, terwijl – zoals Hans Claus heeft beklemtoond – recidive nauw verbonden is met het feit al dan niet over een maatschappelijk netwerk, een maatschappelijk rol, een baan of een woning te beschikken.

N° 44 DE M. **BROTCORNE** ET MME **ONKELINX**

Art. 3

Supprimer le 2°.

JUSTIFICATION

Ce paragraphe impose un passage par la prison pour les peines excédants 18 mois, ce passage obligatoire par la prison porte une atteinte disproportionnée à la vie sociale des condamnés alors que comme le souligne Hans Claus, la récidive est étroitement liée au fait d'avoir ou non un réseau social, un rôle social, un emploi ou un logement.

Christian BROTCORNE (cdH)
Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 45 VAN DE HEER **BROTCORNE** EN MEVROUW **ONKELINX**

Art. 8

De woorden “na de ontvangst van het dossier van de directeur zoals bedoeld in artikel 31 of, indien de veroordeelde niet gedetineerd is,” **en de woorden** “na de ontvangst van het advies van het openbaar ministerie of” **weglaten, en in fine de woorden** “*en na het verstrijken van de termijn binnen dewelke de gevangenisdirecteur zijn dossier moet bezorgen. Wanneer het advies van de directeur niet binnen de toegekende termijn wordt bezorgd, wordt het geacht positief te zijn.*” **toevoegen.**

VERANTWOORDING

Teneinde de procedure daadwerkelijk te versnellen, moeten de adviestermijnen worden beperkt en moeten alle partijen ertoe worden gedwongen correct te handelen.

N° 45 DE M. **BROTCORNE** ET MME **ONKELINX**

Art. 8

Supprimer les mots “à compter de la réception du dossier du directeur visé à l'article 31 ou, lorsque le condamné n'est pas en détention,” **et les mots** “après réception de l'avis du Ministère public ou” **et ajouter, in fine, les mots** “*et au directeur de prison pour rendre son dossier. L'avis du directeur, non rendu dans les délais impartis, est réputé positif.*”

JUSTIFICATION

Afin d'améliorer réellement la célérité de la procédure, il convient de limiter les délais d'avis et de contraindre toutes les parties à jouer le jeu.

Christian BROTCORNE (cdH)
Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 46 VAN DE HEER **BROTCORNE** EN MEVROUW **ONKELINX**

Art. 15

In artikel 53, 2°, het vierde lid, luidende “De strafuitvoeringsrechtbank kan de behandeling van de zaak éénmaal uitstellen tot een latere zitting, zonder dat die zitting meer dan twee maanden later mag plaatsvinden”, **in fine aanvullen met de woorden** “, behalve wanneer het verzoek uitgaat van de veroordeelde of diens raadsman. In dat geval mag de strafuitvoeringsrechtbank de behandeling van de zaak zo vaak als nodig uitstellen.”

VERANTWOORDING

Er moet meer flexibiliteit worden ingebouwd, opdat de veroordeelde de nodige tijd krijgt om zijn reclasseringsplan af te werken.

N° 46 DE M. **BROTCORNE** ET MME **ONKELINX**

Art. 15

À l'article 53, 2°, alinéa 4, ajouter, in fine, les mots: “*sauf si la demande émane du condamné ou de son conseil. Dans ce cas, le tribunal d'application des peines peut remettre l'examen de l'affaire autant de fois que nécessaire.*” **à l'alinéa mentionnant que** “Le tribunal d'application des peines peut remettre une seule fois l'examen de l'affaire à une audience ultérieure, sans que cette audience puisse avoir lieu plus de deux mois après la remise.”

JUSTIFICATION

Il convient de prévoir plus de flexibilité afin de permettre au condamné de prendre le temps nécessaire à finaliser son plan de réinsertion.

Christian BROTCORNE (cdH)
Laurette ONKELINX (PS)